

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี*

SATISFACTION WITH THE WORK PERFORMANCE OF PHRAPARIYATTHAM SCHOOL TEACHERS, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT MUEANG DISTRICT UDON THANI PROVINCE

ศรินา วาจาสมัย^{1*}, พระมหาเกรียงไกร ฐิตวิโร²

Sirina Vajasat^{1*}, Phramaha Kraing kai Titavero²

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ประเทศไทย

¹The faculty of Education, Udon Thani Rajabhat Udon Thani Province, Thailand

²สำนักศาสนศึกษาวัดป่าอัมพวัน จังหวัดอุดรธานี ประเทศไทย

²The Wat Pa Amphawan office of Religious Studies, Udon Thani Province, Thailand

*Corresponding author E-mail: bumiwah@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี จำนวน 33 รูป/คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 33 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.28-0.79 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัย พบว่า ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 6 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมาก ในด้านสถานะของอาชีพ รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพการทำงาน ด้านความสำเร็จจากการทำงาน และด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ข้อเสนอแนะ 1) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน 2) ควรเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอผลงาน 3) ควรเพิ่มการประเมินผลงานพิเศษให้ครู 4) ควรส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ครูทำผลงานทางวิชาการ 5) ควรจัดกิจกรรมเพื่อสานสัมพันธ์ สร้างความสามัคคี และ 6) ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมบรรยากาศการทำงาน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การปฏิบัติงาน, โรงเรียนพระปริยัติธรรม

Abstract

The purpose of this research article was to study the level of the work performance satisfaction of Phrapariyattitham School teachers, General Education Department, Mueang District,

Udon Thani Province. This research is survey research. The population and sample of the research was 33 teachers of Phrapariyattitham School, General Education Department, Mueang District. Obtained from selecting a purposive sample. Research tool is a 5-level rating scale questionnaire. The questionnaire's discrimination power ranged from 0.28-0.79 and the reliability was 0.91. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. Data were collected by asking for cooperation in answering questionnaires to sample groups. The results of the research found that the level of the work performance satisfaction of Phrapariyattitham School teachers, General Education Department, Mueang District, Udon Thani Province, 6 aspects. Overall and each aspect is at a high level. Considering each aspect by sorting the average values from highest to lowest, it was found that teachers were most satisfied with their work in terms of occupation status, next is relationship with colleagues, the nature of work performed, working conditions, success of the work, and accepted and respected. Suggestions 1) Activities should be organized to promote students 2) There should be an opportunity for teachers to present their work 3) Special evaluations for teachers should be added 4) Teachers should be encouraged and given opportunities to do academic work 5) Activities should be organized to build relationships, create unity and 6) The environment should be improved to promote a working atmosphere

Keywords: Satisfaction, work performance, Phrapariyattidhamma School

บทนำ

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์เป็นการศึกษาหนึ่งที่รัฐกำหนดให้มีขึ้น ตามความประสงค์ของ พระราชวรมุนี (พระราชวรมุนี, 2521) สืบเนื่องมาจากการจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาและบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัด กล่าวคือภายหลังจากการศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง คือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเปิดดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2432 และ พ.ศ. 2489 ตามลำดับ ได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทางมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้จัดแผนกมัธยมขึ้นเรียกว่า โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษากำหนดให้การเรียนบาลี นักธรรม และความรู้ชั้นมัธยม โดยรับรู้ผู้ที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาได้แพร่ขยายออกไปยังต่างจังหวัดหลายแห่ง มีพระภิกษุ และสามเณรจำนวนมากที่เข้าเรียน ทางคณะสงฆ์โดยองค์การศึกษาจึงได้กำหนดให้ชื่อโรงเรียนประเภทนี้ใหม่ว่า โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัด โดยมติดคณะสังฆมนตรี และกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบกระทรวงให้โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัดนี้ เปิดทำการสอบสมทบในชั้นตัวประโยค คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา และได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระภิกษุและสามเณรจึงมีความนิยมเรียนเป็นจำนวนมาก โรงเรียนจึงแพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทางคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษาดังกล่าวและบาลีจะเสื่อมลง เพราะพระภิกษุและสามเณรต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากเกินไป เป็นเหตุให้ต้องละทิ้งการศึกษาดังกล่าวและบาลีเสีย (สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, 2566) เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น และมีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 (ปัจจุบันใช้ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2546) มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักร และฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรจะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ใน

สมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และหากพระภิกษุสามเณร เหล่านี้ลาสิกขาบทไปแล้ว สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ หรือเข้าราชการ สร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้า ให้แก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน ในระยะเริ่มแรกมีเจ้าอาวาส 51 แห่ง รายงานเสนอจัดตั้งต่อกรมศาสนา (วิชัย ธรรมเจริญ, 2541)

สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการสนองงานเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 มีสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2563 ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2563 ตามภาคผนวก ค เดิมนั้นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดกรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบัน สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และ จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ภาษาบาลีและธรรมวินัย ภายใต้ กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 และใช้หลักสูตร การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2558 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, 2566) สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา เขต 8 ประกอบด้วย จังหวัดหนองคาย อุดรธานี สกลนคร และบึงกาฬ และโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มี 5 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนวัดโสมนัสสันตยาราม 2) โรงเรียนอุตตฺตทิตศ วิทยา 3) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ วัดสังคาว 4) โรงเรียนวัดมณีนิมมาวาส 5) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดสว่างสามัคคี

จากงานวิจัยของ อำนวย มีราคา พบว่า อุปสรรคและปัญหาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีหลายด้าน เช่น ในด้านวิชาการ และด้านงบประมาณ เป็นต้น (อำนวย มีราคา, 2563) โรงเรียนขาดงบประมาณ มาสนับสนุน บุคลากรครูขาดประสบการณ์ในการทำงาน มีการเปลี่ยนบุคลากรบ่อยเกินไปทำให้เกิดปัญหากับโรงเรียน ได้ ซึ่งบุคลากรครูจะต้องมีความตระหนักในปัญหาเหล่านี้ และบุคลากรครูเองก็พร้อมที่จะแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้ โรงเรียนมีการพัฒนาจัดการเรียนรู้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคมกว้าง ซึ่งโรงเรียนพระปริยัติธรรมจะดำเนินการได้ตาม ประสงค์นั้น ครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญในการขับเคลื่อน และสร้างศาสนทายาทที่มีความรู้ความเข้าใจใน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง หากครูมีความตระหนักถึงภาระหน้าที่อันสำคัญนี้ รวมถึงมีความเต็มใจ พึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ ศาสนทายาทนั้นก็จะถูกสอนสั่งให้เป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป

ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดการศึกษา และเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนฯ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนา การศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพ จึงได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระ ปริยัติ แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในด้านความสำเร็จจากการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับ ถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านสถานะของอาชีพ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านสภาพการทำงาน โดย ได้นำแนวคิดทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg, F., 1968) นำมาใช้เป็นแนวทาง ในการศึกษาวิจัยใน ครั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรอันจะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากร คือ ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 33 รูป/คน ดังนี้

1.1.1 โรงเรียนวัดโสมนัสสันตยาราม มีครู จำนวน 6 รูป/คน

1.1.2 โรงเรียนอุตรทิศวิทยา มีครู จำนวน 8 รูป/คน

1.1.3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ วัดสังคาม มีครู จำนวน 4 รูป/คน

1.1.4 โรงเรียนวัดมณีนิมิตวาสน มีครู จำนวน 6 รูป/คน

1.1.5 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดสว่างสามัคคี มีครู จำนวน 10 รูป/คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในปีการศึกษา 2566 การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 33 รูป/คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยได้นำแนวคิดทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, F., 1968) นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แบ่งความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู เป็น 6 ด้าน คือ 1) ความสำเร็จจากการทำงาน 2) การได้รับการยอมรับนับถือ 3) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ 4) สถานะของอาชีพ 5) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และ 6) สภาพการทำงาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดสำรวจรายการ (Checklist) ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษา ประสิทธิภาพในการสอน และระดับชั้นที่สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Likert rating scales) 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, 1) ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู จำนวน 30 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย

2.1 การศึกษาแนวคิดจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมาก มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานปานกลาง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานน้อย และมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่น้อยที่สุด ตามระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และได้ค่า IOC ของแบบสอบถามเท่ากับ 1.00

2.4 นำแบบสอบถามไปหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูในโรงเรียนอื่น ในปีการศึกษา 2565 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รูป/คน

2.5 นำไปหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment simple correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.28-0.79

2.6 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อยอมรับได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ

แบบสอบถามด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

บันทึกข้อความถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 5 โรง เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในปีการศึกษา 2566 จากนั้นนำแบบสอบถามพร้อมบันทึกข้อความร่วมมือในการตอบมอบไปยังครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 33 รูป/คน และได้รับแบบสอบถามกลับมาวิเคราะห์ 33 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำคะแนนที่ได้หาค่าสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและลงบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2556) กำหนดคะแนนดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน และโดยรวม

ผลการวิจัย

การศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวม

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสำเร็จจากการทำงาน	4.05	0.61	มาก
2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	4.01	0.61	มาก
3. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4.12	0.55	มาก
4. ด้านสถานะของอาชีพ	4.41	0.66	มาก
5. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.26	0.60	มาก
6. ด้านสภาพการทำงาน	4.10	0.58	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.16		มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านสถานะของอาชีพ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านความสำเร็จจากการทำงาน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนนักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นเป็นลำดับ	3.97	0.64	มาก
2. พอใจและภูมิใจกับความสำเร็จของนักเรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.12	0.65	มาก
3. ได้ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาอบรม มาแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนเกิดผลดี	4.09	0.63	มาก
4. พอใจในผลสำเร็จของการปฏิบัติงานที่ผ่านมา	4.06	0.75	มาก
5. ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นผลจาก การจัดการเรียนการสอนที่บรรลุผลสำเร็จ	4.03	0.73	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.05	0.61	มาก

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี ด้านความสำเร็จจากการทำงาน โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจและภูมิใจกับความสำเร็จของนักเรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาอบรม มาแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนเกิดผลดี และพอใจในผลสำเร็จของการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
6. ผู้บังคับบัญชาให้การยอมรับในผลการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.94	0.61	มาก
7. ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมักขอความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน	4.00	0.61	มาก
8. มีโอกาสเสนอผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนต่อที่ประชุมหรือเผยแพร่ต่อผู้อื่น	3.91	0.80	มาก
9. ได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.12	0.65	มาก
10. ส่วนหนึ่งในชื่อเสียงของสถานศึกษาเกิดจากผลสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน	4.09	0.72	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.01	0.61	มาก

จากตารางที่ 3 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมืองจังหวัดอุดรธานี ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนหนึ่งในชื่อเสียงของสถานศึกษาเกิดจากผลสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนของท่าน และผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมักขอความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
11. เชื่อว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นงานที่ทำทนายและได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่	4.15	0.57	มาก
12. มีเสรีภาพและใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.18	0.53	มาก
13. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ท่านทำตรงกับความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพ	4.09	0.68	มาก
14. ลักษณะงานในหน้าที่และงานพิเศษมีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	4.03	0.85	มาก
15. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น	4.15	0.62	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.12	0.55	มาก

จากตารางที่ 4 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมืองจังหวัดอุดรธานี ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีเสรีภาพและใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เชื่อว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นงานที่ทำทนายและได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านสถานะของอาชีพ

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
16. มีความภูมิใจที่จะบอกผู้อื่นว่า เป็นครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม	4.36	0.65	มาก
17. เห็นว่าอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบันมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี	4.42	0.66	มาก
18. มั่นใจว่าจะปฏิบัติหน้าที่สอนในองค์กรนี้ตลอดไป	4.45	0.62	มาก
19. ตำแหน่งที่ได้รับในปัจจุบันเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม	4.42	0.61	มาก
20. ภาระงานในโรงเรียนเปิดโอกาสให้ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อทำผลงานทางวิชาการ	4.36	0.60	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.41	0.60	มาก

จากตารางที่ 5 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมือง

เมืองจังหวัดอุดรธานี ด้านสถานะของอาชีพ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มั่นใจว่าจะปฏิบัติหน้าที่สอนในองค์กรนี้ตลอดไป ตำแหน่งที่ได้รับในปัจจุบันเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม และเห็นว่าอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบันมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
21. ท่านและเพื่อนร่วมงานทำงานประสานงานกัน เป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน	4.33	0.65	มาก
22. ได้รับความร่วมมือ สนับสนุน เกื้อกูลจากเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี	4.30	0.64	มาก
23. ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานเมื่อประสบปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน	4.21	0.60	มาก
24. พพอใจในความสามารถ การปฏิบัติงาน และความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของเพื่อนร่วมงาน	4.21	0.70	มาก
25. เพื่อนร่วมงานมีส่วนช่วยให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน	4.24	0.61	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.26	0.60	มาก

จากตารางที่ 6 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ท่านและเพื่อนร่วมงานทำงานประสานงานกัน เป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ได้รับความร่วมมือ สนับสนุน เกื้อกูลจากเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี เพื่อนร่วมงานมีส่วนช่วยให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านสภาพการทำงาน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
26. พพอใจกับการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และคู่มือต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	3.94	0.70	มาก
27. สัดส่วนของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเหมาะสมกับปริมาณงานด้านการจัดการเรียนการสอน	4.15	0.57	มาก
28. สภาพที่ทำงานมีความเหมาะสมและกระตุ้นให้ท่านได้ใช้ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน	4.12	0.65	มาก
29. ได้รับความสะดวกในการติดต่อกับงานด้านการศึกษากับหน่วยงานอื่น	4.15	0.62	มาก
30. กฎ ระเบียบและระบบการทำงานของหน่วยงานเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมาย	4.15	0.62	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.10	0.58	มาก

จากตารางที่ 7 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี ด้านสภาพการทำงาน โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป

น้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สัดส่วนของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเหมาะสมกับปริมาณงานด้านการจัดการเรียนการสอน ได้รับความสะดวกในการติดต่องานด้านการศึกษา กับหน่วยงานอื่น กฎ ระเบียบและระบบการทำงานของหน่วยงานเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมาย

อภิปรายผล

การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านความสำเร็จจากการทำงาน พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูมีความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่บรรลุผลสำเร็จ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดี มีความพอใจและภูมิใจกับความสำเร็จของนักเรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิกรณ์ ปีกแก้ว ที่พบว่า มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านความสำเร็จจากการทำงาน คือ สามารถปฏิบัติงานได้ทันเวลาตามที่กำหนด และมีความภูมิใจในงานที่เสร็จตามวัตถุประสงค์ (รัชนิกรณ์ ปีกแก้ว, 2560) และสอดคล้องกับ พระครูศรีปริยัติการและพระมหาประกาย ปญญาวิโร (2562) ที่พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน พระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม ด้านความสำเร็จของงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสามารถทำงานได้สำเร็จตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย สามารถปฏิบัติงานได้ทันเวลาตามที่กำหนด และมีความภูมิใจในงานที่เสร็จตามวัตถุประสงค์

2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูมีความรู้สึกสบายใจ และได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารและชุมชนในการจัดการเรียนการสอน มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในสถานศึกษา มีความร่วมมือ ร่วมพลังในการปฏิบัติงานภายในองค์กร สามารถแสดงความคิดเห็นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ละไพโร โอวาททัศนีย์ ที่พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี ด้านการได้รับการยอมรับนับถือนั้น ครูผู้ดูแลเด็กมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ละไพโร โอวาททัศนีย์, 2557) และยังสอดคล้องกับ ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี ที่ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์ประจำปีการศึกษา 2555 พบว่า บุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการได้การยอมรับนับถือ อยู่ในระดับมาก (ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี, 2556) และสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, A., 1970) ได้อธิบายถึง มนุษย์มีความต้องการทางสังคมเป็นความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ความต้องการการยกย่องเป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัวความนับถือและสถานะทางสังคม ซึ่งครูมีความต้องการได้รับการยกย่อง ได้รับการยอมรับนับถือ หรือการได้รับคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเพื่อให้ได้รับการยอมรับ และชื่นชมจากบุคคลอื่นเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานและเกิดความภาคภูมิใจ

3. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูมีเสรีภาพในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน มีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตนเอง ทำให้สร้างสรรค์งานได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูศรีปริยัติการและพระมหาประกาย ปญญาวิโร ที่พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยลักษณะงานที่ทำงานมีความสอดคล้องกับความสามารถของท่าน และงานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมกับความรู้ (พระครูศรีปริยัติการ

และพระมหาประกาย ปณฺณวชิโร, 2562)

4. ด้านสถานะของอาชีพ พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากมั่นใจว่าจะปฏิบัติหน้าที่สอนในองค์กรนี้ตลอดไป ตำแหน่งที่ได้รับในปัจจุบันเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม และเห็นว่าอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบันมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ละไพโร โอวาททัศนีย์ ที่พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี ด้านสถานะอาชีพ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ละไพโร โอวาททัศนีย์, 2557)

5. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม บุคลากรครูร่วมงานทำงานประสานงานกัน เป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน มีความร่วมมือ สนับสนุน เกื้อกูลกันเป็นอย่างดี และเพื่อนร่วมงานมีส่วนช่วยให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงพร ทิศอุ้น พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานนั้น สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี เพื่อนร่วมงานมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และได้รับความช่วยเหลือให้คำปรึกษาคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชา (จงพร ทิศอุ้น, 2559) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี ที่พบว่า บุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก (ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี, 2556)

6. ด้านสภาพการทำงาน พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก สัดส่วนของผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในหน่วยงานเหมาะสมกับปริมาณงานด้านการจัดการเรียนการสอน มีความสะดวกในการติดต่อกับงานด้านการศึกษากับหน่วยงานอื่น กฎ ระเบียบและระบบการทำงานของหน่วยงานเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ละไพโร โอวาททัศนีย์ ที่พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี ด้านสภาพการทำงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ละไพโร โอวาททัศนีย์, 2557) และสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ตซ์เบิร์ก (Hertzberg, et al., 1959) ได้อธิบายถึง สภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นสภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียงอากาศชั่วโมงการสอนรวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ ซึ่งทางโรงเรียนควรดูแลด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียนให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสะอาด ปลอดภัย สร้างความพึงพอใจต่อสภาพที่ทำงาน สร้างบรรยากาศที่ดีในสถานที่ทำงาน ซึ่งจะช่วยให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของครูได้เป็นอย่างดี

องค์ความรู้ใหม่

ผลที่ได้จากงานวิจัยนี้ เป็นข้อมูลในการปรับปรุง และเป็นแนวทางในการพัฒนาครูที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและสร้างประสิทธิผลต่อโรงเรียน และแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีการปรับตัว ส่งเสริม พัฒนาโรงเรียนโดยเฉพาะบุคลากรสายวิชาการอย่างมีเหตุผล เพื่อสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โรงเรียนพระปริยัติธรรมจะเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จะช่วยยกระดับ การพัฒนาพุทธศาสนาและสังคมได้อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากในด้านสถานะของอาชีพ รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพการทำงาน ด้านความสำเร็จจากการทำงาน และด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้ 1) ด้านความสำเร็จจากการทำงาน อาจจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้ตามโครงการต่างๆ ที่สถาบันการศึกษาอื่นบ้าง 2) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนต่อที่ประชุมหรือเผยแพร่ต่อผู้อื่น 3) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนอาจเพิ่มการประเมินผลในส่วนของลักษณะงานพิเศษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นกับความสามารถของครู 4) ด้านสถานะของอาชีพ โรงเรียนอาจส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้าเพื่อทำผลงานทางวิชาการเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง 5) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อสานสัมพันธ์ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะภายในอย่างสม่ำเสมอ และ 6) ด้านสภาพการทำงาน ทางโรงเรียนอาจทำการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมบรรยากาศของการทำงาน ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้ 1) ควรศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม เฉพาะด้านทำวิจัยแบบเชิงคุณภาพสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีมุมมองของผู้ปฏิบัติหลากหลาย โดยครอบคลุมประเด็นสภาพการดำเนินงาน จุดแข็ง จุดอ่อน ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม 2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในระดับอื่น และสังกัดหน่วยงานอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จงพร ทิศอ่อน. (2559). ความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท คิวโซ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. In สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี. (2556). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์ ประจำปีการศึกษา 2555. In รายงานการวิจัย. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- พระครูศรีปริยัติการ และพระมหาประกาย ปญญาวิโร. (2562). การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. วารสารธาตุพนมปริทรรศน์, 3(1), 1-12.
- พระราชวรมนี. (2521). การศึกษาของคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัชนิกรณ์ ปีกแก้ว. (2560). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง. In สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ละไพโร โอวาททัศนีย์. (2557). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี. In วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิชัย ธรรมเจริญ. (2541). คู่มือการปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. (2566). ประวัติความเป็นมาของการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 2 กันยายน 2566 จาก <https://ogbe.go.th/index.php/ssss/rsss>.
- อำนาจ มีราคา. (2563). บทบาทครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์, 5(1), 221-231.
- Herzberg, F. (1968). *The Motivation to Work*. New York: John Wiley and Sons.
- Maslow, A. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harper and Row Publishers.